

TOEKOMSTVISIE N201

Quickscan Natuur

Provincie Utrecht

21 JUNI 2018

Contactpersoon

IR. A.B. GOUTBEEK
Adviseur

T +31 6 5433 6237
M +31 6 5433 6237
E arjen.goutbeek@arcadis.com

Arcadis Nederland B.V.
Postbus 33
6800 LE Arnhem
Nederland

INHOUDSOPGAVE

1	AANLEIDING EN DOEL	4
2	BESCHRIJVING PROJECT	5
3	QUICKSCAN	9
3.1	Inleiding	9
3.2	Natuurnetwerk Nederland	9
3.3	Wet natuurbescherming gebieden: Natura 2000	12
3.4	Wet Natuurbescherming Soorten	13
3.5	Weidevogels	15
4	NATUURINCLUSIEF ONTWERPEN	19
5	CONCLUSIES	21
6	LITERATUUR	22
 BIJLAGEN		
	BIJLAGE A RESULTATEN NDFF	23
	BIJLAGE B VRIJSTELLING SOORTEN (WET NATUURBESCHERMING PROVINCIE UTRECHT)	27
	BIJLAGE C WEIDEVOGELS IN PRS	28
	 COLOFON	 29

1 AANLEIDING EN DOEL

De Provinciale weg N201 vormt een groot doorstromingsknelpunt in de provincie Utrecht en de verwachting is dat dit knelpunt, als gevolg van groei van economische activiteiten in de toekomst nog groter wordt. Het programma Toekomst N201 voorziet in het ontwikkelen van een integrale visie en een plan met maatregelen voor een toekomstbestendige N201, waarbij bereikbaarheid en doorstroming verbetert en de leefbaarheid in het gebied niet wordt aangetast. Op dit moment worden denkrichtingen uitgewerkt zoals afwaarderen, niets doen, aanpak van knelpunten en verbreden van de N201.

De realisatie van het programma Toekomst N201 wordt mede beïnvloed door actuele en potentiële natuurwaarden. Gezien deze waarden wordt het programma integraal en breed ingezet waarbij het behouden en/of versterken van de bestaande natuurwaarden een kerntaak is. In dat kader zullen de huidige natuurwaarden, de raakvlakken met de N201 en de kansen en knelpunten in beeld moeten worden gebracht. Voor een goed inzicht in opgave vanuit natuur is in het onderzoek uitgegaan van de maximale denkrichting (verbreding naar 2x2, bochtafsnijding en aansluiting op de A2). In het onderzoek worden de volgende beleidsmatige en wettelijke kaders betrokken:

- Natuurnetwerk Nederland (NNN);
- Wet natuurbescherming gebieden: Natura 2000.
- Wet natuurbescherming: Soorten.

Daarnaast worden de mogelijke bovenwettelijke maatregelen aangegeven.

NB Het onderzoek heeft alleen betrekking op het deel van de N201 dat binnen de provincie Utrecht ligt.

2 BESCHRIJVING PROJECT

Onderstaande figuur geeft het Utrechtse deel van de N201 weer. Omdat het project zich nog in de voorfase bevindt, zijn alleen nog denkrichtingen geformuleerd die variëren van niks doen tot maximale verbreding (verdubbeling) en bochtafsnijding tussen Mijdrecht en Amstelhoek. Bij deze toetsing staan de daadwerkelijke ingrepen maatregelen hierdoor nog niet vast. Om alle risico's ten aanzien van natuur goed in beeld te brengen, is uitgegaan van maximale verbreding en bochtafsnijding. Het gaat hierbij om verbreding met circa 20 meter (aan zuid of noordzijde). Hieronder zijn per deeltraject (van oost naar west) een aantal overzichtsfoto's weergegeven.

Figuur 1: Tracé N201

Foto 1: Vecht bij Vreeland

Foto 2: Vreeland

Foto 3: Polder Vreeland en Kerklaan- zuidzijde N201

Foto 4: Polder Vreeland en Kerklaan- noordzijde N201

Foto 5: A'dam Rijnkanaal en spoorlaan Amsterdam-Utrecht

Foto 6: Riviertje de Angstel bij Loenersloot

Foto 7: Vinkeveense plassen

Foto 8: Oever Vinkeveense plassen zuidzijde

Foto 9: oever Vinkeveense plassen noordzijde

Foto 10: Polder Vinkeveen en Hoofdweg zuidzijde

Foto 11: Polder Vinkeveen en hoofdweg noordzijde

Foto 12: Polder ten oosten Mijdrecht zuidzijde N201 (weidevogels)

Foto 15 Polders noord van Mijdrecht (noordzijde weg)

Foto16:Polders west van Mijdrecht; (zuidzijde weg)

3 QUICKSCAN

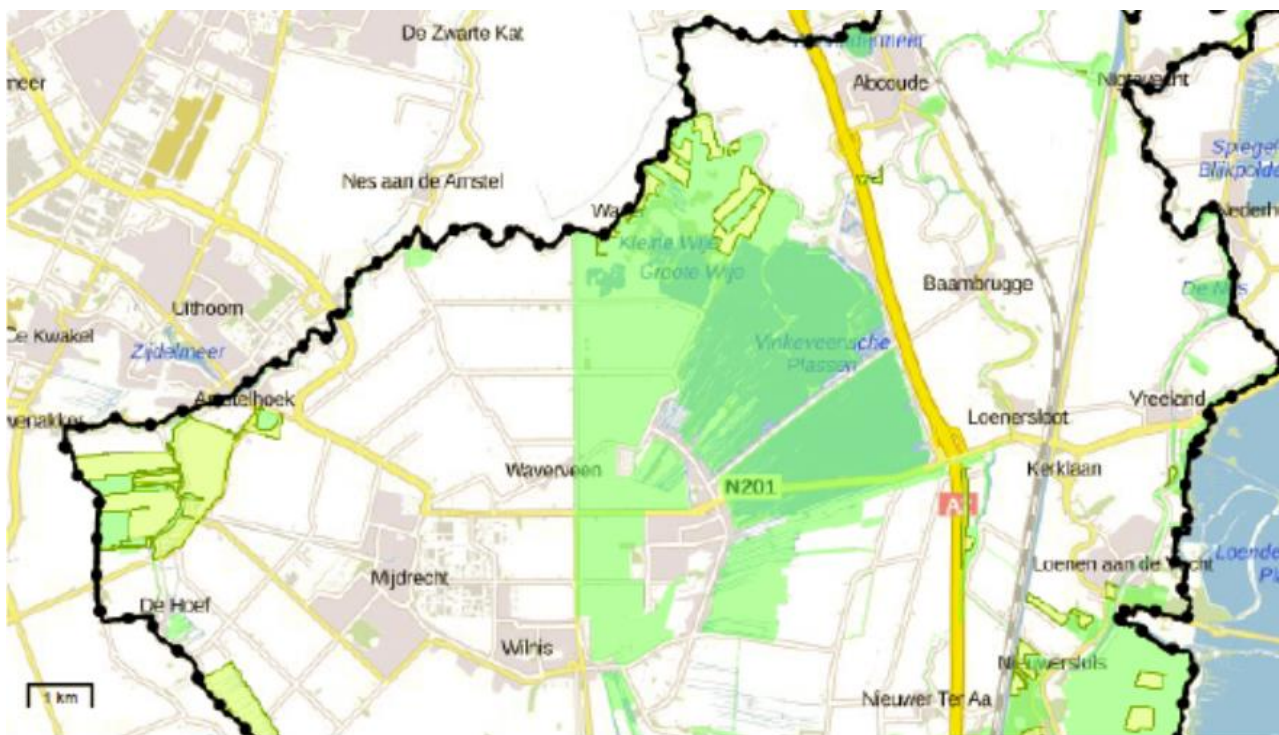
3.1 Inleiding

In onderstaande paragrafen is de toetsing uitgewerkt waarbij de maximale variant is afgezet tegen de verschillende toetsingskaders waarbij vooral wordt ingezoomd op opgaven en kansen. De beoordeling is gebaseerd op literatuuronderzoek en op een veldbezoek door een ervaren ecoloog. Dit heeft op 8 mei 2018 plaatsgevonden (zonnig 26 graden), waarbij de omgeving van de N201 is beoordeeld op geschiktheid van het voorkomen van soorten en natuurwaarden.

3.2 Natuurnetwerk Nederland

Kader

De N201 doorsnijdt een aantal gebieden die onderdeel uitmaken van het Natuurnetwerk Nederland. Wanneer sprake is van ruimtelijke aantasting van deze gebieden, dient beoordeeld te worden of sprake is van aantasting van de wezenlijke kenmerken en waarden. De ruimtelijke bescherming is door de provincie vastgelegd in de structuurvisie en de ruimtelijke verordening. De provincie Utrecht heeft deze wezenlijke kenmerken en waarden vertaald in zes toetsing-aspecten (zie NNN-wijzer <http://ehs-wijzer.provincie-utrecht.nl/>) waaronder verbindingen, natuurtypen en bijzondere soorten). Hieronder wordt voor de maximale variant de mogelijke aantasting in beeld gebracht, gebruik makend van deze toetsingsaspecten.

Legenda

Partiële herziening Provinciale Ruimtelijke Verordening 2013

- Ecologische hoofdstructuur
- Groene contour

Provinciale Ruimtelijke Structuurvisie (PRS) 2013 - 2028 (geconsolideerd)

Figuur 2: NNN in de omgeving van de N201

Beschrijving NNN gebieden

Natuurtypen en verbindingen

De weg doorsnijdt een aantal gebieden die onderdeel uitmaken van het NNN: de Vinkeveense plassen, de schraalgraslanden bij Demmerik (ten zuiden van de N201 op iets grotere afstand), de polder Groot Mijdrecht en de Amstelhoek/Kromme Mijdrecht. Daarnaast liggen een aantal ecologische verbindingen in het gebied (onder de A2, langs de Angstel en Vecht). De grens tussen Utrecht en Noord-Holland ligt net ten westen van Vreeland, nabij de oostelijke Vechtplassen (NNN-gebied Noord-Holland).

De polder groot Mijdrecht is nog niet ingericht (toekomstvisie moeras) en bestaat momenteel nog uit agrarische graslanden met langs de N201 boerderijen met erfbeplanting. In het beheerplan zijn de aangrenzende graslanden aangeduid als N16.03 Kruiden- en faunarijk grasland).

De Vinkeveense plassen bestaan uit een plassengebied met legakkers. Langs de weg ligt aan beide zijden een zone van circa tien meter met oevervegetatie (riet, ruigte en wilgenopslag). Deze zone is in het natuurbeheerplan aangeduid met beheertypen 12.02 (kruiden en faunarijk grasland) en 16.03 (droog bos met productie).

Aandachtsoorten actief soortenbeleid

Uit inventarisaties is gebleken dat enkele soorten van de *aandachtlijst actief soortenbeleid* nabij het tracé of in de directe omgeving van de N201 aanwezig zijn (Viridis, 2013). Het gaat hierbij om onder andere kleine modderkruiper, ringslang, heikikker en rugstreeppad. Kleine modderkruiper is in 2013 aangetroffen in de sloten nabij het westelijke deel van het tracé. Rugstreeppad in de nabijheid van de bochtafsnijding. Ringslang en heikikker komen op een wat grotere afstand voor.

Beoordeling NNN

In onderstaande tabel is per beoordelingscriterium een inschatting gemaakt van het mogelijk optredende effect en de bijbehorende beoordeling. Geconcludeerd wordt dat er sprake is van een significante aantasting van het NNN.

	Type effect	Beoordeling
Ruimtebeslag natuurtypen	Ruimtebeslag huidig en potentieel NNN: - Vinkeveense plassen 6,4 hectare oever/dijk vegetatie/plas - Polder groot Mijdrecht potentieel 1,5 hectare (max) - Vecht en zijarm vecht 0,3 hectare	- (negatief) Circa 8,3 hectare ruimtebeslag NNN
Bijzondere soorten	- Ruimtebeslag, verstoring (licht geluid) - Verstoring weidevogels (doorsnijding) - Ruimtebeslag leefgebied aandachtsoorten (o.a. kleine modderkruiper)	- (negatief)
Verbindingen	Extra barrierewerking (breedte weg)	- (negatief)
Robuustheid/samenhang	Verkleinen en doorsnijden van natuur	- (negatief)

Opgaven en kansen

Uit bovenstaande wordt geconcludeerd dat bij een maximale variant zeker sprake is van significante aantasting. Uitgaande van deze maximale variant bestaat de opgave vanuit NNN uit:

- beperken van het ruimtebeslag op NNN;
- mitigeren van effecten op soorten en verbindingen;
- bepalen opgaven: verkenning van instrumentarium (plussen en minnen etc);
- toepassen Nee-tenzij beginsel;

- compenseren van ruimtebeslag van ruim 8 hectare (maximaal) exclusief toeslagen.

De volgende toelichting kan hierbij gegeven worden:

1. **Beperken van het ruimtebeslag op NNN:** Het ruimtebeslag is in de maximale variant groot. In het verdere afwegingsproces is het van belang dit ruimtebeslag zo veel mogelijk te beperken. Voor het resterende ruimtebeslag moet hier een goede onderbouwing voor uitgewerkt worden (zie ook risico's in het kader van variantenafweging). Alternatieve oplossingen leiden mogelijk tot een kleiner ruimtebeslag en daarmee tot een beperktere aantasting van het NNN.
2. **Mitigeren van effecten op soorten en verbindingen:** Wanneer gekozen is voor een variant, bestaat in de afweging de eerste stap altijd uit het mitigeren van negatieve effecten. Voor de N201 is het vooral belangrijk om het versnipperende effect door verbreding van de weg te verkleinen. Dit kan door de bestaande verbindingen onder de weg te optimaliseren (door ruime onderdoorgangen te creëren met een droge strook), mogelijk aangevuld met nieuwe verbindingen. Effecten op soorten kunnen beperkt worden door in een uit te werken natuur- en landschapsplan rekening te houden met het ecologische netwerk van de betreffende soorten. Daarnaast kunnen maatregelen bij de uitvoering van het plan (bijvoorbeeld afscherpende maatregelen voor amfibieën) een negatieve impact beperken of voorkomen.
3. **Bepalen van de opgave door het toepassen van instrumentarium het NNN beleid:** De provincie Utrecht kent een aantal instrumenten om de conclusie 'significante aantasting' te voorkomen (zie NNN-wijzer). Het gaat hierbij om plussen en minnen, saldobenadering en herbegrenzing. De saldobenadering is vooral bedoeld om toe te passen in projecten waarbij sprake is van verschillende partijen en projecten en met een integrale gebiedsvisie tot een versterking van de NNN kan worden gekomen. De toepassing van dit instrumentarium ligt niet direct voor de hand omdat het project vooral gaat om een integrale en zorgvuldige inpassing van een wegverbreding en er geen sprake is van gecombineerde initiatieven. Herbegrenzing is vooral bedoeld voor kleinschalige projecten en is daarmee ook niet toepasbaar. Plussen en minnen zou kunnen worden ingezet, indien een integraal plan wordt gemaakt waarbij per saldo geen sprake is van aantasting, rekening houdend met alle toetsingsaspecten. De plussen moeten direct aan het projectgrenzen, moeten goed geborgd en onderbouwd zijn. De maatregelen mogen wel verschillend van aard zijn.
4. **Nee-tenzij:** indien na mitigatie en toepassen van plussen en minnen nog steeds sprake is van significante aantasting, dient het Nee-tenzij beginsel te worden doorlopen. Een ruimtelijk plan kan alleen worden goedgekeurd indien er sprake is van zwaarwegende maatschappelijke belang en er geen reële alternatieven zijn, met een minder grote impact op de NNN. Beide criteria dienen in het kader van dit project onderbouwd te worden. Hierbij kan evt. gebruik gemaakt worden van een op te stellen plan-MER.
5. **Compenseren van ruimtebeslag:** Aan compensatie (de realisatie van nieuwe natuur elders) worden nadere eisen gesteld. De compensatie is tenminste gelijkwaardig aan de aantasting van het NNN (bij hoge waarden en lange ontwikkelingstijden wordt meer compensatie verwacht), de compensatie vindt plaats aansluitend aan het NNN (bij voorkeur binnen de Groene contour) en de realisatie van de compensatie dient verzekerd te zijn op het moment van vaststelling van het ruimtelijk plan waarin de aantastende ingreep is geregeld. Voor de N201 is sprake van maximaal ruimtebeslag van ruim 8 hectare. Hierbij komt nog een toeslag bij op basis van de aan te tasten waarden. Op dit moment werkt de provincie een rekentool uit voor de toeslag. Uitgaande van eerder gehanteerde berekeningen (gebaseerd op de ontwikkelingstermijn van een natuurtipe) zou de toeslag circa 50% zijn (ontwikkelingstijd 25-50 jaar). Uitgaande van deze toeslag is de compensatieopgave circa 12 hectare.

Kansen

Opgaven (en daarmee de risico's) kunnen in belangrijke mate worden verkleind indien voor een natuur-inclusief ontwerp wordt gekozen waardoor (deels) significante aantasting kan worden voorkomen door het toepassen van het instrumentarium van plussen en minnen. De plussen in het project dienen dan minimaal gelijk te zijn aan de aantasting (de minnen). Voor de N201 zal een integraal plan worden opgesteld waarbij het doel is om, naast het oplossen van het verkeersknelpunt, ook een natuurplus te realiseren. Door bij deze uitwerking de toetsende aspecten zoals verbinden, samenhang en ontwikkeling van habitat/leefgebied van soorten mee te nemen ontstaat een plan waarin impact op de NNN wordt geminimaliseerd. Nieuwe natuur zal dan geïntegreerd moeten worden in het ontwerp. De maatregelen waaraan in ieder geval moet worden gedacht zijn: bestaande en nieuwe verbindingen (bruggen) voorzien van doorlopende oeverstroken (inclusief geleidende maatregelen), ontwikkeling van oever/legakkers in Vinkeveense plassen, herstel van weidevogelgebieden (in geval van bochtafsnijding) en het versterken van de aansluitende ecologische verbindingen.

* Dit betekent in het geval van maximale verbreding dat de omvang van de “plussen” aanzienlijk is. Het is de vraag of dit met de maximale variant haalbaar is en er voldoende beschikbaar gebied in de omgeving ligt (compensatieweidevogelgebied en NNN compensatie moet in hetzelfde bestemmingsplan worden geregeld).

Benodigde onderzoeken

In het kader van het NNN dienen de volgende onderzoeken te worden uitgevoerd:

- Inventarisatie natuurwaarden (natuurtypen/aandachtsoorten): dit onderzoek is jaarrond en kan worden uitgevoerd in combinatie met de onderzoeken naar beschermde soorten.
- Variantenafwegingen, mogelijkheden voor natuur inclusief ontwerp.
- Onderbouwing groot openbaar belang (indien nodig).

3.3 Wet natuurbescherming gebieden: Natura 2000

Kader

In de omgeving van de N201 liggen een aantal gebieden die aangewezen zijn als Natura 2000-gebied. Het gaat hierbij om onder andere Botshol, Nieuwkoopse plassen en Oostelijke Vechtplassen. Voor deze gebieden zijn instandhoudingsdoelen (soorten en habitats) beschreven. Beoordeeld moet worden of de effecten ten gevolge van aanleg en gebruik van de weg kunnen leiden tot een significante aantasting van deze instandhoudingsdoelen.

Effecten

De verbreding van de N201 heeft geen direct ruimtebeslag tot gevolg. Wel dient nagegaan te worden of indirecte effecten kunnen leiden tot een significante aantasting van de instandhoudingsdoelen van deze gebieden. In eerste instantie zijn de gebieden in beeld gebracht die binnen een zone van 3 kilometer rond het project liggen.

NB Een eventuele verbreding binnen provincie Noord-Holland is in deze toetsing niet meegenomen. Indien de verbreding in oostelijke richting doorgetrokken wordt, is er sprake van ruimtebeslag en externe werking op de Oostelijke vechtplassen.

	Instandhoudingsdoelen	Indirecte effecten (gevoelig voor..)	Onderzoek
Botshol Habitatrichtlijn	Kranswierwateren Meren met krabbenscheer en fonteinkruiden Ruigten en zomen Glanshaver- en vossenstaart-hooilanden Overgangs- en trilvenen Fauna (kleine modderkruiper, meervleermuis)	Stikstof	Aerius berekening
Oostelijke Vechtplassen Vogel- en habitatrichtlijn	Kranswierwateren Meren met krabbenscheer en fonteinkruiden Vochtige heiden Blauwgraslanden Ruigten en zomen Overgangs- en trilvenen Diverse fauna Diverse broedvogels Diverse niet-broedvogels	Stikstof Geluid (fauna en vogels)	Aerius berekening Geluidsberekening (geluidscontourenonderzoek)
Nieuwkoopse plassen en de Haack Vogel en habitatrichtlijn	Kranswierwateren Meren met krabbenscheer en fonteinkruiden	Stikstof (geluid te grote afstand)	Aerius berekening

Vochtige heiden
Blauwgraslanden
Ruigten en zomen
Overgangs- en trilvenen

Opgaven

Een groot deel van de habitattypen in de omliggende Natura 2000-gebieden zijn gevoelig voor stikstof. Dit betekent dat het effect van het project op de instandhoudingsdoelen moet worden bepaald. Dit kan middels een Aerius berekening. De input voor deze berekening is de verandering van het gebruik (verkeerssituatie) en de uitstoot bij aanleg van de weg (met name vrachtwagenbewegingen). In Aerius worden alle omliggende gebieden doorgerekend. Het kan zijn dat er gebieden op grotere afstand (zoals het Eemmeer) ook sprake is van een effect. Om de Aerius berekening goed te kunnen uitvoeren dient er zicht te zijn op de uitvoeringswijze en de uitvoeringsplanning. Op dit moment is hier nog onvoldoende zicht op. Wel zou een inschatting kunnen worden gemaakt op basis van aannames (zie <https://www.bij12.nl/onderwerpen/programma-aanpak-stikstof/>).

Binnen de PAS (Programma Aanpak Stikstof: zie <https://www.bij12.nl/onderwerpen/programma-aanpak-stikstof/>) kunnen vergunningen worden verleend op het moment dat ontwikkelruimte beschikbaar is (te reserveren). Voor diverse Natura 2000-gebieden is de ontwikkelruimte echter al op en is een ondergrens van 0,05 mol/ha/jaar ingesteld. Dit geldt onder andere voor de Oostelijke vechtplassen en de Nieuwkoopse plassen (11 april 2018). Gezien de omvang van het project is de kans op overschrijding in het geval van de maximale variant groot. Daarmee is er een risico, aangezien op dit moment geen ontwikkelruimte beschikbaar is.

Voor de Oostelijke vechtplassen geldt dat ook sprake kan zijn van geluidsverstoring. Het gaat hierbij vooral om effecten op de instandhoudingsdoelen van vogels. Indien significant negatieve effecten niet op voorhand kunnen worden uitgesloten, is een passende beoordeling nodig en dienen effecten gemitigeerd te worden. Indien significant negatieve effecten ook na mitigatie niet voorkomen kunnen worden, is een vergunning alleen te verkrijgen als voldaan kan worden aan de belangen vanuit de Vogelrichtlijn. Deze belangen zijn: volksgezondheid en openbare veiligheid; bescherming van flora en fauna en veiligheid van het luchtverkeer. Dit is een risico omdat er een redelijke kans bestaat dat deze belangen niet kunnen worden onderbouwd.

Kansen

De mate waarin sprake is van een toename van stikstofdepositie hangt samen met het type oplossing (al dan niet maximale verbreding) en de wijze waarop de uitvoering plaatsvindt (bijvoorbeeld indien sprake is van het aanbrengen van zandcunets is er ook sprake van veel vrachtwagenbewegingen). Aanbevolen wordt om verschillende varianten in het voorstadium te verkennen, zodat het risico zo veel mogelijk beperkt kan worden.

Voor de geluidseffecten is het belangrijk om bij de ontwikkeling van de varianten na te denken over geluidsbeperkende maatregelen (stil asfalt, afscherming etc.).

Vervolgonderzoek

- Aerius berekening
- Geluidsberekeningen (contourenonderzoek)
- Beoordeling effecten van geluid/passende beoordeling/onderzoek mogelijke mitigerende maatregelen

3.4 Wet Natuurbescherming Soorten

Kader

De Wet natuurbescherming (Wnb) is op 1 januari 2017 in werking getreden. De wet is in de plaats gekomen van de Natuurbeschermingswet 1998, de Flora- en faunawet en de Boswet. De soortenbescherming van de Wet natuurbescherming regelt de bescherming van in het wild voorkomende planten en dieren. De Wet natuurbescherming kent drie verschillende beschermingsregimes: Vogelrichtlijnsoorten,

Habitatrichtlijnsoorten en Andere soorten. De verbodsbepalingen zijn een belangrijk onderdeel van de wet. In de wet is onder meer bepaald dat beschermde dieren niet gedood, gevangen of verontrust mogen worden en beschermde planten niet geplukt, uitgestoken of verzameld. Daarnaast is het niet toegestaan om de directe leefomgeving van beschermde soorten, waaronder nesten en holen, te beschadigen, te vernielen of te verstoren (artikelen 3.1 Vogelrichtlijnsoorten, 3.5 Habitatrichtlijnsoorten en 3.10 Andere soorten). Bovendien dient iedereen voldoende zorg in acht te nemen voor alle in het wild levende planten en dieren (algemene zorgplicht, artikel 1.11). De provincie Utrecht heeft uit de lijst van Andere soorten diersoorten aangewezen waarvoor een vrijstelling geldt en dus geen ontheffing van verbodsbepalingen voor hoeft te worden aangevraagd (zie bijlage B). De zorgplicht is in alle gevallen van toepassing. Voor soorten waarvoor in Utrecht geen vrijstelling geldt, moet -wanneer niet volgens een gedragscode wordt gewerkt- een ontheffing worden aangevraagd wanneer er een handeling wordt uitgevoerd waardoor een verbodsbepaling van artikel 3.1, 3.5 of 3.10 van de Wnb wordt overtreden. Of deze ontheffing kan worden verleend, hangt ervan af of voldaan wordt aan de voorwaarden. De voorwaarden waaraan moet worden voldaan, verschillen per beschermingscategorie.

Beoordeling projectgebied

Binnen het invloedsgebied van de weg komen naar verwachting beschermde soorten voor. Op basis van een oriënterend veldbezoek, openbare bronnen en de NDFF (zie bijlage A) is het gebied beoordeeld op geschiktheid als leefgebied voor beschermde soorten. Het onderzoek is vooral gericht op de zwaardere beschermde soorten (Vogel- en Habitatrichtlijnsoorten).

Soortgroep	Soorten (habitat en vogelrichtlijn)	Overige soorten (zonder vrijstelling)	Risico
Vleermuizen	Gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, laatvlieger, rosse vleermuis, gewone grootoorvleermuis, mogelijk watervleermuis	-	Gebouwbewonende soorten (laatvlieger, dwergvleermuis) bij verwijderen gebouwen Risico vliegroutes bij enkele bomenrijen langs de weg
Zoogdieren overig	Otter (potentieel: aanwezig in omliggende natuurgebieden)	Bunzing, wezel, hermelijn	
Vogels (jaarrond beschermde nesten)	Roek, buizerd, bruine kiekendief, zwaluwen, huismus (Loenersloot)		Beperkt, bekende nesten zitten op grotere afstand. Dit moet bij veldonderzoek worden gecontroleerd
Vogels overig	Nesten watervogels (o.a. knobbelzwanen en krooneenden in oevers N201/Vinkeveense plassen Bedreigde vogels zonder jaarrond beschermd nest maar waarvan de regionale populatie essentieel is (weidevogels)		Bij uitvoering buiten het broedseizoen geen risico Mogelijk risico bij niet compenseren/mitigeren (nader onderzoek nodig).
Vissen	-		.
Amfibieën	Rugstreeppad		Rugstreeppad komt in de omgeving voor en koloniseert vaak locaties waar gegraven wordt (zand opgebracht wordt). Belangrijk is om voor de bouw de bouwlocaties goed af te schermen.

Reptielen	Ringslang	De ringslang is in de omgeving van het plangebied aangetroffen. Onderzocht moet worden of sprake is van voortplantingsplaatsen binnen het ruimtebeslag van de weg.
Planten	-	Voor zover bekend komen geen beschermde plantensoorten voor. Dit moet nader worden gecontroleerd tijdens de veldinventarisaties.
Libellen en dagvlinders	-	Voor zover bekend komen geen beschermde soorten libellen en dagvlinders voor. Dit moet nader worden gecontroleerd tijdens de veldinventarisaties

Opgaven

De risico's voor het project zijn beperkt indien tijdig rekening gehouden wordt met aanwezigheid van beschermde soorten. De per soortgroep benoemde risico's zijn in veel gevallen te voorkomen door mitigerende maatregelen tijdens de uitvoering. Het jaarrond onderzoek moet echter uitwijzen of risico's volledig kunnen worden afgedekt middels het uitvoeringsprotocol.

Kansen

Indien vroegtijdig (in het ontwerp) rekening wordt gehouden met beschermde soorten, kunnen negatieve effecten voorkomen worden. Door het creëren van extra habitat (of elementen ervan) kan de gunstige staat van instandhouding van soorten worden versterkt. Denk bijvoorbeeld aan de inrichting van sloten ten behoeve van de bittervoorn of het aanbrengen van broeihopen voor ringslang (in combinatie met fauna-passages en geleiding om verkeersslachtoffers te voorkomen). Een ontheffing is, ook in het geval van het nemen van voldoende mitigerende maatregelen nodig.

Vervolgonderzoek

- Jaarrondinventarisatie van alle soortgroepen
- Beoordeling bedreigde vogels zonder jaarrond beschermd nest
- Effectbeoordeling/beoordeling mogelijke overtreding verbodsbepalingen
- Opstellen uitvoeringsprotocol
- Eventueel aanvragen ontheffing

3.5 Weidevogels

Kader

Weidevogelpopulaties gaan landelijk door allerlei factoren hard achteruit. De provincie Utrecht is een belangrijke provincie voor weidevogels en heeft weidevogelkerngebieden aangewezen. Een aantal polders in de directe omgeving van de weg zijn aangewezen als kerngebied voor weidevogels. Kerngebieden voor weidevogels worden ondersteund met aanvullend beleid op het gebied van landschap, landbouw, ruimtelijke ordening en predatorenbeleid. De ligging van de kerngebieden wordt grotendeels bepaald door de huidige dichtheid aan weidevogels. Daarnaast speelt de betrokkenheid van diverse actoren in het gebied ook een rol (bron: Weidevogelvisie provincie Utrecht). Vanuit de Provinciale Ruimtelijke Structuurvisie PRS zijn er regels voor het behoud van openheid van gebieden, behoud van landbouwstructuur e.d. (zie bijlage C). In de natuurvisie van de provincie is een vergelijkbare tekst opgenomen. De punten uit de visie zijn op dit moment nog niet verankerd in de Provinciale Verordening.

Relatie met Wet Natuurbescherming

Een reconstructie van de N201 is een ruimtelijke ingreep die getoetst moet worden aan de Wet natuurbescherming. Weidevogels zijn beschermde soorten, alleen wordt agrarisch landgebruik gezien als bestendig gebruik en is bij weidevogels geen sprake van jaarrond beschermde nestplaatsen. In geval van

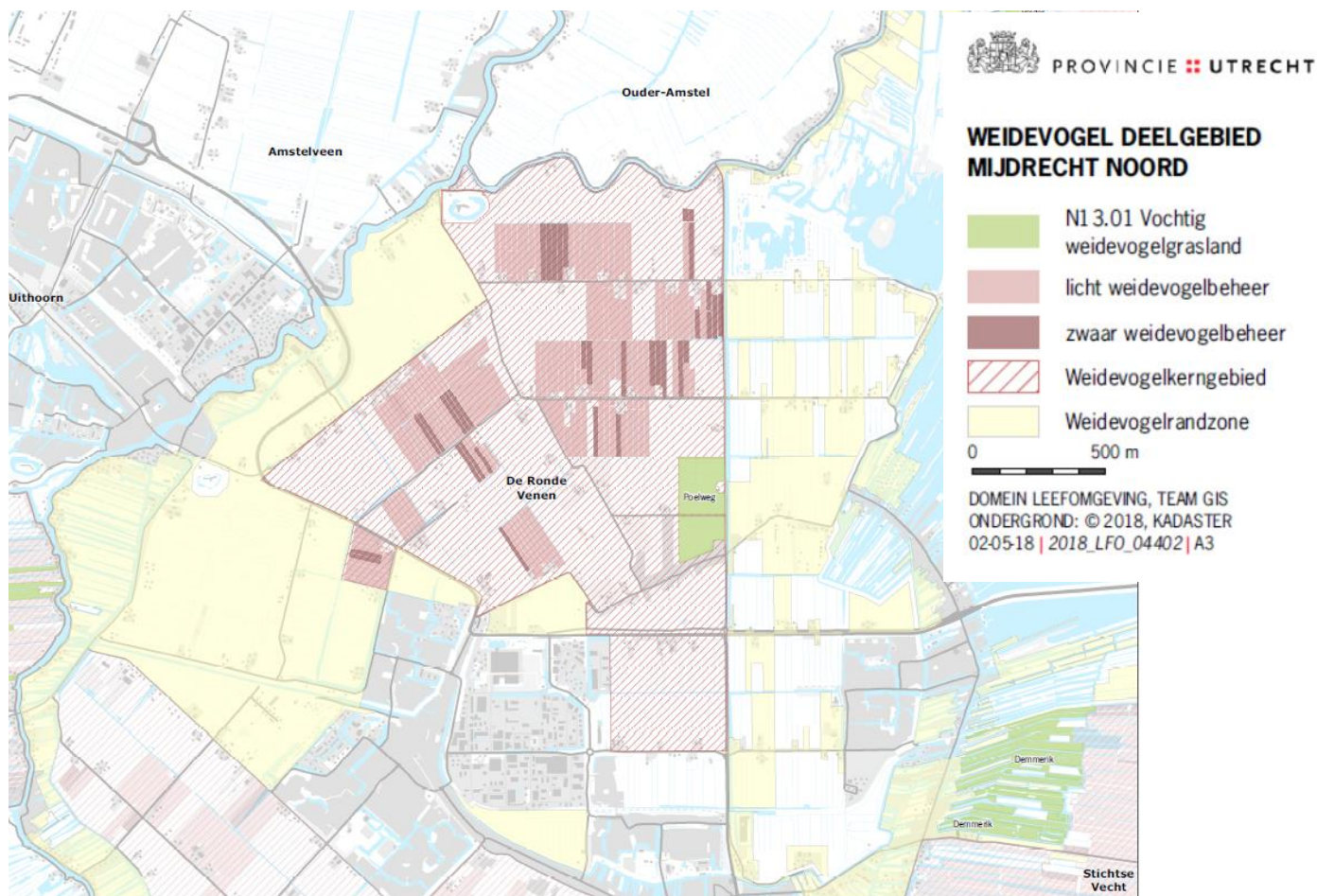
aantasting buiten het broedseizoen is er geen sprake van een overtreding van verbodsbepalingen. In het geval dat de gunstige staat van instandhouding in gevaar komt van de betreffende soorten (zeer bedreigde soorten, belangrijke regionale populatie), kan wel sprake van overtreding van de wet. De populaties van een aantal kwalificerende soorten gaat dusdanig achteruit dat aantasting van weidevogelkerngebied hier mogelijk toe gerekend kunnen worden. Voor zover bekend is dit bij primaire weidevogels niet eerder op deze wijze toegepast. Bij twee projecten (Luchthaven Twente en voormalige Luchthaven Soesterberg) is de lokale populatie van veldleeuwerik wel op deze wijze als beschermd gekwalificeerd.

Beschrijving weidevogelkerngebieden

Uit vogeltellingen van 2014 en 2015 blijkt dat in de kerngebieden grenzend aan de weg, hoge dichtheden broedende weidevogels aanwezig zijn. Het gaat hierbij om soorten als grutto, Kievit, graspieper, tureluur en diverse eenden (Polder eerste bedijking Mijdrechtse Droogmakerij en Groot Mijdrecht). Op grotere afstand van de weg, in de Polder Groot Wilnis, broedt naast deze weidevogels ook zwarte stern. Uit de inventarisaties valt op dat de, zoals theoretisch ook voorspeld, dichtheid toeneemt naar mate de afstand tot de weg groter is.

De polder eerste bedijking Mijdrechtse Droogmakerij ligt direct ten noorden van de weg (ter plekke van de mogelijke bochtafsnijding en is een belangrijk weidevogelgebied waar in 2014 48 territoria van grutto zijn geteld (dichtheid van 11,1 broedpaar/hectare). De polder Groot Mijdrecht ligt iets verder van de weg af en had in 2014 een dichtheid van 14,6 (broedpaar/hectare). Ten zuiden van de weg zijn ter hoogte van Mijdrecht geen tellingen bekend.

Voor de polder Groot Wilnis (Demmerik) is een zeer belangrijk weidevogelgebied. Dit deelgebied kenmerkte zich in 2015 vooral door tamelijk hoge dichtheden aan kwetsbare soorten zoals grutto, tureluur, slobeend en zwarte Stern. Het aantal territoria van grutto kwam uit op 61, grotendeels in het centrale deel van de polder. Met een dichtheid van 12,5 (broedparen/hectare) was dit een van de betere deelgebieden uit de in 2015 onderzochte reeks.

Figuur 3: overzicht kerngebieden weidevogels

Effecten op weidevogels

Weidevogelkerngebied	Verwachte effect	
Polder Eerste Bedijking	Doorsnijding (bij bochtafsnijding), ruimtebeslag, verstoring (geluid)	Belangrijk kerngebied gaat verloren door doorsnijding (4 hectare ruimtebeslag en 60 hectare verstoringzone (uitgaande van 150 meter *1). Indien bij bochtafsnijding de bestaande weg volledig verwijderd en de gronden heringericht kan een deel van het effect worden beperkt.
Polder Tweede Bedijking	Ruimtebeslag en verstoring bij verbreding zonder bochtafsnijding.	Belangrijk weidevogelgebied met zwaar weidevogelbeheer. Max. ruimtebeslag 0,8 hectare + 6 hectare (uitgaande van verstoringzone van 150 meter)
Polders ten oosten Mijdrecht	Ruimtebeslag en verstoring bij verbreding	Ruimtebeslag 2,8 hectare + 35,4 hectare (verstoringzone 150 meter)
Polder Groot Wilnis	Geen effecten (afstand te groot)	-
Totaal ruimtebeslag en verstoring		41,4 hectare

*1: 150 meter is een indicatie (Altenburg & Wymenga 1987). Uit andere studies blijkt dat rekening moet worden gehouden met een veel grotere verstoringsafstand (Krijgsveld en van Vliet, 2010). Aan de hand van verkeer en geluidsberekeningen moeten de verstoringszones worden bepaald.

Opgaven

Effecten op weidevogels en weidevogelkerngebieden treden op bij verbreding van de N201, waarbij de bochtafsnijding de grootste impact heeft. Voor weidevogelgebieden is er geen formele eis tot compensatie vastgelegd in de provinciale verordening. Vanuit het beleid van de Provincie is verder aantasting van deze kwetsbare gebieden tegen te gaan. Daarnaast ontstaat mogelijk vanuit de Wet natuurbescherming in het geval van soorten waarvan de gunstige staat van instandhouding in gevaar is een risico op overtreding van de wet. Compensatie van de gebieden vraagt om een groot oppervlakte gebied. De totale omvang hangt af van variant, verstoringszone en de kwaliteit van de nieuw in te richten gebieden.

Kansen/mitigerende maatregelen

Binnen het project kunnen de effecten op weidevogels beperkt worden door te kiezen voor een variant met minder ruimtebeslag (geen bochtafsnijding, niet verbreden in polder tweede bedijking) en door het beperken van uitstraling van geluid (bijvoorbeeld door geluidsarm asfalt). Daarnaast kunnen effecten beperkt worden door het zorgvuldig inpassen van de weg (bijvoorbeeld geen bomen langs weidevogelgebied).

Weidevogels zijn afhankelijk van veel factoren waaronder een goed beheer en waterhuishouding van gebieden. Binnen de ronde Venen zijn gebieden (oa in de Polder tweede bedijking) aanwezig waar extra weidevogelbeheermaatregelen mogelijk zijn.

Onderzoek

De omliggende weidevogelgebieden zijn voldoende geïnventariseerd met uitzondering van polder Groot Mijdrecht. Daarnaast moet worden onderzocht of er soorten voorkomen/aangetast worden waarvan de gunstige staat van instandhouding niet kan worden gegarandeerd ten gevolge van de wegverbreding.

4 NATUURINCLUSIEF ONTWERPEN

Uit voorgaande toetsing blijkt dat zowel vanuit NNN als vanuit de Wet natuurbescherming een opgave bestaat om een aanpassing van de N201 te kunnen realiseren. Vanuit het project is het de opgave om een toekomstbestendig weg te realiseren waarbij naast doorstroming en leefbaarheid ook natuur niet wordt aangetast.. Vanuit natuur kan veel bereikt worden door de weg in te bedden in een integrale landschap- en natuurinrichting. Hierin kunnen ook maatregelen die los staan van wettelijke- en beleidsmatige kaders worden ingepast de zogenoemde bovenwettelijke maatregelen. Belangrijk is om hier eerst een natuurvisie voor op te stellen. Bij een dergelijke inpassing kan in ieder geval worden gedacht aan de volgende bovenwettelijke maatregelen:

- oevers van sloten: natuurvriendelijk inrichten met flauwe talud;
- inrichten van verbindingen nat en droog bij de onderdoorgangen (inclusief geleiding);
- aanvullende maatregelen otters: aanbrengen van passages met bijbehorende geleiding; op dit moment is de otter niet in het gebied aanwezig maar dit zal op niet te lange termijn wel het geval zijn;
- in stand houden beplanting/voorkomen aanriddingen watervogels;
- inrichting van een lengteverbinding langs de weg door het optimaliseren van de bermen (bloemrijke bermen), sloten en overhoeken;
- inrichten Vinkeveense plassen (eilanden, legakkers) in diepe delen langs de weg inclusief herinrichting oevers (idem ook kansrijk voor compensatie);
- inrichtingsmaatregelen oevers Amstel, Winkel en Angstel (deel invulling compensatie?) inclusief inrichting polder (oude verbindingzones: zie inrichtingsbeelden de Venen). Versterken gebied aansluitend aan faunapassage onder de A2 in de richting van de passage bij het Amsterdam-Rijnkanaal.

Onderstaande foto's geven enkele referenties van maatregelen weer.

Afbeelding 1: referentie N201 behoud van beplanting (voorkomen aanriddingen vogels)

Afbeelding 2: referentie herinrichting Vinkeveense plassen (legakkers)

Afbeelding 3: referentie doorlopende oever/otterpassage

Afbeelding 4: referentie otterpassage, doorlopende oevers (robuust)

Afbeelding 1: referentie bloemrijke berm met natuurvriendelijke oever sloot

Afbeelding 6: referentie natuurvriendelijke oever

5 CONCLUSIES

In onderstaande tabel een overzicht opgenomen van de belangrijkste opgaven en benodigd onderzoek per toetsingskader. Uit onderstaande kan worden afgeleid dat een robuuste aanpassing van de weg leidt tot een grote impact op natuur. Hierbij is de opgave om ook vanuit natuur een toekomstbestendige weg aan te leggen eveneens een omvangrijke opgave. Hierbij is het de vraag is of dergelijke omvangrijke compensatie-opgave in de nabijheid van de weg gerealiseerd kunnen worden. Vanuit natuur heeft een minder robuuste ingreep de voorkeur: de opgave is kleiner en makkelijker inpasbaar rondom de weg.

Kader	Risico's	Kansen	Benodigd onderzoek
NNN	Onderbouwen criteria Nee tenzij Compensatieopgave (beperkte beschikbaarheid locaties, proces)	Natuurinclusief ontwerpen/toepassen plussen en minnen	- Inventarisatie natuurwaarden (natuurtypen/aandachtsoorten): dit onderzoek is jaarrond en kan worden uitgevoerd in combinatie met de onderzoeken naar beschermde soorten - Variantenafwegingen, mogelijkheden voor natuur inclusief ontwerp - Onderbouwing groot openbaar belang (indien nodig)
Wet Natuurbescherming soorten	Beperkt waarschijnlijk te voorkomen door mitigerende maatregelen	Voorkomen effecten geluid door wegontwerp Beperken uitstoot stikstof door aanpassen uitvoeringswijze	- Onderzoek zeldzame soorten - Jaarrondinventarisatie van alle soortgroepen - Beoordeling bedreigde vogels zonder jaarrond beschermd nest - Effectbeoordeling/beoordeling mogelijke overtreding verbodsbepalingen - Opstellen uitvoeringsprotocol - Eventueel aanvragen ontheffing
Wet Natuurbescherming gebieden	Effecten stikstof en geluid op Natura 2000 gebieden. Ontwikkelruimte beperkt (risico vergunning) Effecten geluid op instandhoudingsdoelen oostelijke vechtplassen/ niet kunnen voldoen aan de belangen Vogelrichtlijn		- Aerius berekening - Geluidsberekeningen (contourenonderzoek) - Beoordeling effecten van geluid/passende beoordeling/ onderzoek mogelijke mitigerende maatregelen.
Weidevogels	Effecten op weidevogelkerngebieden. Risico bij niet compenseren		Weidevogels polder Groot Mijdrecht
Bovenwettelijk	-	Natuurinclusief ontwerp, ontwikkeling van verbindingen langs en dwars op de weg	

6 LITERATUUR

Sovon, 2014. Weidevogelinventarisaties in de provincie Utrecht in 2014 Roy Slaterus & Frank Majoor.

Sovon, 2015. Tellingen van Grutto's en andere weidevogels in de provincie Utrecht in 2015

Viridus, 2013. Resultaten flora- en faunakartering 2013 omgeving Mijdrecht

Provincie Utrecht, 2012; Weidevogelvisie

Provincie Utrecht 2017; Natuurvisie

Provincie Utrecht 2017: Provinciale Structuurvisie en Provinciale verordening

Provincie Utrecht 2017; Rapportage natuur

BIJLAGE A RESULTATEN NDFF

In deze bijlage zijn de resultaten uit de NDFF weergegeven. Hiertoe is het gebied van west naar oost opgedeeld in een aantal delen en de resultaten binnen een zone van 20 meter aan weerszijden en op enkele honderden meters van de weg aangegeven. Deze resultaten vormen input voor de beoordeling soorten (te samen met verspreidingskaarten, overige literatuur en veldbeoordeling).

Deel 1

Figuur 4. Deel 1
20m zone binnen

Soort	Afstand tot plangebied	Wnb
Rugstreeppad	Meerdere locaties binnen 20m	Habitatrichtlijn

Deel 2

Figuur 5. Deel 2

20m zone binnen

Soort	Afstand tot plangebied	Wnb
-	-	-

>20m zone binnen

Soort	Afstand tot plangebied	Wanneer?	Wnb
Noordse woelmuis	400 m		HR

Deel 3

Figuur 6. Deel 3

20m zone binnen

Soort	Afstand tot plangebied	Wnb
-	-	HR

>20m zone binnen

Soort	Afstand tot plangebied	Wanneer?	Wnb
Buizerd	100m (parend)	2015	VR
Bruine kiekendief	125m (parend + nest indicierend gedrag)	2015	VR

Deel 4

20m zone binnen

Soort	Afstand tot plangebied	Wanneer?	Wnb
Roek (meerdere)	0-20m	2017	VR

>20m zone binnen

Soort	Afstand tot plangebied	Wanneer?	Wnb
Gewone dwergvleermuis	220m	2016	HR
Buizerd	200m (nest indicierend gedrag)	2015	VR
Roek (x25)	20-300m	2017	VR

Deel 5

20m zone binnen

Soort	Afstand tot plangebied	Wanneer?	Wnb
Laatvlieger	20m	2015	HR
Rosse vleermuis	0m	2016	HR
Gewone dwergvleermuis	5m	2015	HR

>20m zone binnen

Soort	Afstand tot plangebied	Wanneer?	Wnb
Laatvlieger	100m	2015	HR
Rosse vleermuis	200m	2015	HR
Gewone dwergvleermuis	200m	2015	HR

BIJLAGE B VRIJSTELLING SOORTEN (WET NATUURBESCHERMING PROVINCIE UTRECHT)

Zoogdieren	Zoogdieren	Amfibieën
Aardmuis	Konijn	Bruine kikker
Bosmuis	Ondergrondse woelmuis	Gewone pad
Dwergmuis	Ree	Kleine watersalamander
Dwergspitsmuis	Rosse woelmuis	Meerkikker
Egel	Tweekleurige bosspitsmuis	Bastaardkikker
Gewone bosspitsmuis	Veldmuis	
Haas	Vos	
Huisspitsmuis	Woelrat	

BIJLAGE C WEIDEVOGELS IN PRS

PRS Weidevogels

Voor de weidevogels wijst de provincie weidevogelkerngebieden aan. Bij deze vogels is ook binnen de provincie Utrecht sprake van een, zich steeds verder voortzettende, negatieve ontwikkeling. De kerngebieden voor deze vogels zijn bekend. Ze zijn gebaseerd op de provinciale weidevogelvisie (2012) en in overleg met de agrarische collectieven geactualiseerd op basis van recente inventarisaties (2014 en 2015). In de weidevogelkerngebieden kunnen agrariërs beheersubsidie aanvragen voor weidevogelbeheer. Naast een goed beheer van deze gebieden zijn ook ruimtelijke aspecten als openheid, rust en goede inrichting zijn voor weidevogels van groot belang. Ontwikkelingen waarbij deze aspecten worden aangetast zijn derhalve onwenselijk. Hierbij kan gedacht worden aan de aanleg van wandel- en fietspaden, uitbreiding van bebouwing etc. In afwachting van de nadere invulling van de provinciale taken in de nieuwe Wet natuurbescherming en in relatie tot de ontwikkeling van het agrarisch natuurbeheer blijft regulier agrarisch gebruik mogelijk. Onder regulier agrarisch gebruik wordt overigens niet verstaan het wisselen van teelt voor zover dit van negatief invloed heeft op bepaalde soorten weidevogels. Ook uitbreiding van veehouderij binnen de bestaande bouwpercelen blijft, mits er wordt voldaan aan de toepasselijke wettelijke eisen, mogelijk. Voor de weidevogels vragen wij gemeenten in hun planvorming en bij het toestaan van activiteiten in en nabij deze gebieden, rekening te houden met de effecten op weidevogels. De provincie zal deze ontwikkelingen monitoren.

COLOFON

TOEKOMSTVISIE N201
QUICKSCAN NATUUR

KLANT

Provincie Utrecht

AUTEUR

Arjen Goutbeek

PROJECTNUMMER

C05062.000372

ONZE REFERENTIE

079883237 0.1

DATUM

21 juni 2018

STATUS

Definitief

GECONTROLEERD DOOR

Anne Martine Kruidering
Senior adviseur natuur

VRIJGEGEVEN DOOR

Eric Schouwenberg
Hoofd Adviesgroep Natuur

Arcadis Nederland B.V.

Postbus 33
6800 LE Arnhem
Nederland
+31 (0)88 4261 261

www.arcadis.com